

สภาพ และความต้องการจำเป็นการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กใน
สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตอำเภอปลาปาก จังหวัดนครพนม
Situations and Needs of the Community's Participation in Educational Development
of Child Development Center Affiliated to the Local Administrative Organization
in Pla Pak District, Nakhon Phanom Province

วิมลรัตน์ แก้ววงศ์¹, สุมาลี ศรีพุทธรินทร์²
Vimolrat Kaewwong¹, Sumalee Sriputtarin²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ(1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตอำเภอปลาปากจังหวัดนครพนม(2) ประเมินความต้องการจำเป็นของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตอำเภอปลาปาก จังหวัดนครพนม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้อำนวยการกองการศึกษา นักวิชาการศึกษา บุคลากรทางการศึกษา ตัวแทนชุมชน จำนวน 329 คน การกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยเทียบตารางของ Krejcie และ Morgan ได้มาโดยการสุ่มแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามเรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตอำเภอปลาปาก จังหวัดนครพนม จำนวน 2 ฉบับ คือ (1) แบบสอบถามสภาพปัจจุบันการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง .80 - 1.0 มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ระหว่าง .30 - .89 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ .94 (2) แบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง .80 - 1.0 มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง .31 - .84 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ .94 สถิติที่ใช้ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์การจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง

ผลการศึกษา (1) สภาพปัจจุบันของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยรวมอยู่ในระดับมากสภาพที่พึงประสงค์ของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (2) ความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วนและด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร

คำสำคัญ : สภาพ, ความต้องการจำเป็น, การมีส่วนร่วม, การพัฒนาการศึกษา

Received : 19 พฤศจิกายน 2564

Revised : 25 มกราคม 2565

Accepted : 7 กุมภาพันธ์ 2565

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม, Master's degree student Department of Educational Administration and Development, Faculty of Education, Nakhon Phanom University

² อาจารย์ประจำ สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม, Lecturer, Department of Educational Administration and Development, Faculty of Education, Nakhon Phanom University

*Corresponding author: 636150110329@npu.ac.th

ABSTRACT

The purposes of this study were (1) to examine the current and desirable situations regarding the community's participation in educational development of Child Development Center affiliated to the Local Administrative Organization in Pla Pak District, Nakhon Phanom Province, and (2) to examine the needs of community's participation in educational development of Child Development Center affiliated to the Local Administrative Organization in Pla Pak District, Nakhon Phanom Province. The samples used were 329 directors of educational division, academic officers, educational personnel officers, and community representatives, followed by Krejcie and Morgan's table in the sample-sized specification gained by stratified random sampling. The tools employed in data collection were (1) a five-rating scale questionnaire used for the current community participation in educational of Child Development Center with the index of item congruence (IC) in the range of .80 -1.0, the discrimination in the range of .30 -.89, the reliability of .94; and (2) a five-rating scale questionnaire in the desirable community's participation in educational of Child Development Center with the index of item congruence (IC) in the range of .80 -1.0, the discrimination in the range of .31-.84, and the reliability of .94. The statistics employed in data analysis were percentage, mean, standard deviation, and the index modified priority needs index (PNI_{Modified}).

The results were found that (1) the overall current situations regarding the situations and the needs of community's participation in educational development of Child Development Center were at a highest level. (2) The top three highest mean of the needs towards the community's participation in educational development of Child Development Center were the promotion of early childhood development networks on participation and support from all sectors, academics, and activities designed in a curriculum.

Keywords: Situations, Needs of Community, Participation, Educational Development

บทนำ

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาประเทศ และการศึกษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีศักยภาพ ความสมบูรณ์พร้อมทั้งทางร่างกาย "จิตใจ สติปัญญา เพื่อให้มีความสามารถต่อการปรับตัวในการดำรงชีวิตได้อย่างสอดคล้องกับโลกในยุคปัจจุบันซึ่งอาศัยความรู้เป็นฐานในการทำงานที่มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และวัฒนธรรมอย่างรวดเร็วด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 258 จ. ด้านการศึกษา กำหนดให้สามารถเริ่มดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนาจนเข้ารับการศึกษาตามมาตรา 54 วรรคสอง เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย โดย

ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนเข้ามีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย ดังนั้น รัฐบาลจึงให้ความสำคัญเรื่องการพัฒนาเด็กและเยาวชนโดยเฉพาะช่วงปฐมวัย ซึ่งถือเป็นช่วงวัยที่มีความสำคัญสูงสุดในการวางรากฐานการพัฒนาคนให้มีความสมบูรณ์ (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น.2563 : 2) ในการจัดการศึกษาท้องถิ่นของไทยในปัจจุบันยึดหลักการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดการศึกษาท้องถิ่นเพื่อให้การบริหารการศึกษาท้องถิ่นเป็นไปโดยเหมาะสม ส่งผลให้การจัดการศึกษาท้องถิ่นพัฒนาไปอย่างรวดเร็วและตรงกับความต้องการของคนในท้องถิ่น (สุมาลี ศรีพุทธรินทร์. 2554:169) การเพิ่มโอกาสทางการศึกษาและเรียนรู้ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนเพื่อให้คนไทยทุก

คนได้เรียนรู้ตลอดชีวิต ทั้งในระบบ นอกระบบและตาม
อัธยาศัยอย่างมีคุณภาพในทุกระดับและทุกประเภท
การศึกษา

การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วน
ร่วมในการดำเนินการจัดการศึกษาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาไป
อย่างรวดเร็วและตรงกับความต้องการของคนในท้องถิ่น
(กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2563 :3) แต่จากการ
จัดการศึกษาที่ผ่านมาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่งไม่เปิดโอกาส
ให้ประชาชนและภาคีการพัฒนาต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วม
ในการจัดการศึกษา ทำให้การจัดการศึกษาขององค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สอดคล้องกับความต้องการของ
ประชาชนในท้องถิ่นซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ
(ประเสริฐ บุญมี.2554 : 608) การดำเนินงานของศูนย์
พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ผ่านมา
มีปัญหาและอุปสรรคด้านครูที่เลี้ยงหรือผู้ดูแลเด็กขาด
ความรู้ความเข้าใจเรื่องการจัดการศึกษาปฐมวัยทั้งด้าน
หลักสูตรการจัดกิจกรรมการวัดและประเมินพัฒนาการ
ของเด็ก อาคารสถานที่ไม่ได้มาตรฐาน ขาดงบประมาณสื่อ
อุปกรณ์และเครื่องเล่นสนามสำหรับเด็กไม่เพียงพอ (วุฒิ
ชัย แก่นโมก.2553:145 - 149) ได้ทำการวิจัยพบว่า
ปัญหาผู้บริหารท้องถิ่นไม่ค่อยให้ความสำคัญในการบริหาร
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยมักให้ความสำคัญกับการพัฒนา
ด้านอื่นๆ มากกว่า ปัญหางบประมาณไม่เพียงพอในการ
บริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ได้มาตรฐาน

จากการที่ผู้วิจัยเป็นผู้ปฏิบัติงานด้านการ
จัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผู้ศึกษา
ค้นคว้าจึงมีความสนใจศึกษาสภาพ และความต้องการ
จำเป็นการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการศึกษา
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
เขตอำเภอปลาปาก จังหวัดนครพนม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่
เป็นประโยชน์ สามารถนำมาปรับปรุง และใช้เป็นแนวทาง
ในการวางแผนการดำเนินงานพัฒนาการศึกษาขององค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้การจัดการศึกษาขององค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นมีคุณภาพมาตรฐานและมี
ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึง
ประสงค์เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนา

การศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น เขตอำเภอปลาปาก จังหวัดนครพนม

2 เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นการมีส่วนร่วม
ร่วมของชุมชนในการพัฒนาการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็ก
เล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตอำเภอปลา
ปาก จังหวัดนครพนม

กรอบแนวคิดของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาสภาพ และความ
ต้องการจำเป็นการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนา
การศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่น เขตอำเภอปลาปาก จังหวัดนครพนม โดยผู้วิจัยได้
ศึกษากรอบแนวคิดของการพัฒนาการศึกษาของศูนย์
พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนา
เด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (กรมส่งเสริมการ
ปกครองท้องถิ่น. 2553: 2) ได้กำหนดแนวทางในการ
ดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้มีคุณภาพและได้
มาตรฐาน ประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้

- 1.ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- 2.ด้านบุคลากร
- 3.ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความ
ปลอดภัย
- 4.ด้านวิชาการและกิจกรรม ตามหลักสูตร
- 5.ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจาก
ทุกภาคส่วน
- 6.ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็ก
ปฐมวัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1.ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่
ผู้อำนวยการกองการศึกษา นักวิชาการศึกษา บุคลากร
ทางการศึกษา ตัวแทนชุมชน ที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม
ในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่น เขตอำเภอปลาปาก จังหวัดนครพนม ปีการศึกษา
2564 จำนวน 53 แห่ง รวมจำนวน 627 คน ประกอบด้วย
ผู้อำนวยการกองการศึกษา จำนวน 9 คน นักวิชาการ
ศึกษา จำนวน 9 คน บุคลากรทางการศึกษา จำนวน 132
คน ตัวแทนจากชุมชน จำนวน 477 คน

2.กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้อำนวยการกองการศึกษา นักวิชาการศึกษา บุคลากรทางการศึกษา ตัวแทนจากชุมชน ปีการศึกษา 2564 จำนวน 329 คน จำแนกเป็นผู้อำนวยการกองการศึกษา จำนวน 9 คน นักวิชาการศึกษา จำนวน 9 คน บุคลากรทางการศึกษา จำนวน 98 คน ตัวแทนจากชุมชน จำนวน 213 คน การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเทียบตารางของ Krejcie and Morgan และได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Krejcie and Morgan.1970 : 607-610)

3.เครื่องมือที่ใช้ในเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ฉบับ(1) แบบสอบถามสภาพ (Questionnaire) โดยแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ สถานภาพ เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ตอนที่ 2 การศึกษาสภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตอำเภอปลาปาก จังหวัดนครพนม เป็นแบบสอบถามแบบโดยมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่าง .80 – 1.0 มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ระหว่าง .30 – .89 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ .94 (2) แบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ .80 – 1.0 มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง .31 – .84 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ .94ค่าอำนาจจำแนกรายข้อมีค่า 0.30 - 0.89

4.การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างด้วยตัวเอง และส่งในรูปแบบ Google Form ผ่านระบบออนไลน์ และได้แบบสอบถามคืนจำนวน 329 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 พร้อมทั้งตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถาม

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูล

ฉบับที่ 1 วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งมีลักษณะเป็นการสำรวจ รายการ โดยการหาค่าความถี่ และร้อยละ

ฉบับที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตอำเภอปลาปาก จังหวัดนครพนม

โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.) และใช้เกณฑ์การแปลความหมายหาค่าเฉลี่ย เกณฑ์ค่าเฉลี่ย 5 ระดับ และหาการประเมินความต้องการจำเป็นการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตอำเภอปลาปาก จังหวัดนครพนม นำเสนอค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ความต้องการจำเป็น และลำดับความต้องการจำเป็นในรูปแบบของตาราง พร้อมทั้งอธิบายสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สูตร Priority Needs Index ($PNI_{modified}$) เพื่อจัดลำดับความต้องการจำเป็น

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการวิจัย เรื่อง สภาพ และความต้องการจำเป็นการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตอำเภอปลาปาก จังหวัดนครพนม

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผล ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตอำเภอปลาปาก จังหวัดนครพนม โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.83	0.26	มาก	4.57	0.18	มากที่สุด
2.ด้านบุคลากร	3.79	0.35	มาก	4.56	0.26	มากที่สุด
3.ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย	3.87	0.35	มาก	4.59	0.20	มากที่สุด
4.ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร	3.77	0.44	มาก	4.57	0.25	มากที่สุด
5.ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน	3.76	0.41	มาก	4.56	0.27	มากที่สุด
6.ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย	3.50	0.40	ปานกลาง	4.58	0.23	มากที่สุด
รวม	3.75	0.16	มาก	4.57	0.16	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตอำเภอปลาปาก จังหวัดนครพนม พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตอำเภอปลาปาก จังหวัดนครพนมโดยภาพรวมอยู่ในระดับ

มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านบุคลากร ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพที่พึงประสงค์การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตอำเภอปลาปาก จังหวัดนครพนม พบว่า รวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ด้านบุคลากร

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการศึกษาของศูนย์พัฒนา เด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตอำเภอปลาปาก จังหวัดนครพนม โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา	D	I	PNI	ลำดับความ ต้องการจำเป็น
1.ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.83	4.57	0.193	5
2.ด้านบุคลากร	3.79	4.56	0.203	4
3.ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย	3.87	4.59	0.186	6
4.ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร	3.77	4.57	0.210	3
5.ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน	3.76	4.56	0.213	2
6.ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย	3.50	4.58	0.308	1
รวม	3.75	4.57	0.218	-

จากตารางที่ 2 ผลการประเมินความต้องการจำเป็น พบว่า มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตอำเภอปลาปาก จังหวัดนครพนม โดยรวมมีค่าเท่ากับ 0.218 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีจำนวน 1 ด้าน ที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าค่าเฉลี่ยโดยรวม เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากค่าสูงสุดไปค่าต่ำสุด ดังนี้ ด้านที่ 6 ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ด้านที่ 5 ด้านการมีส่วนร่วม

ร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน และด้านที่ 4 ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย เรื่อง สภาพ และความต้องการจำเป็นการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตอำเภอปลาปาก จังหวัดนครพนม พบว่า ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตอำเภอปลาปาก จังหวัดนครพนม พบว่า

1. สภาพปัจจุบัน การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตอำเภอปลาปาก จังหวัดนครพนม โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย สภาพที่พึงประสงค์ของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตอำเภอปลาปาก จังหวัดนครพนม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน และด้านบุคลากร

2. ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตอำเภอปลาปาก จังหวัดนครพนม พบว่า มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตอำเภอปลาปาก จังหวัดนครพนม โดยเรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย คือ ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านบุคลากร ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ตามลำดับ

การอภิปรายผล

จากการวิจัยสภาพสภาพ และความต้องการ จำเป็นการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการศึกษา ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น เขตอำเภอปลาปาก จังหวัดนครพนม มีประเด็น อภิปรายผลดังนี้

1. สภาพปัจจุบันของการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการพัฒนาการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตอำเภอปลาปาก จังหวัด นครพนม พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจ เป็นเพราะยังไม่ได้ได้รับความร่วมมือจากชุมชนในเข้ามา มี ส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เนื่องจากคิดว่าการจัดการศึกษาเป็นหน้าที่ขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นโดยตรง จึงทำให้ไม่สนใจการเข้าร่วม กิจกรรมต่างๆของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยเฉพาะผู้นำ ชุมชนและผู้ปกครองเด็กนับว่าเป็นบุคคลสำคัญที่มีอิทธิพล อย่างยิ่งต่อการพัฒนาเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ถ้า สามารถทำให้ผู้นำชุมชน และผู้ปกครองเด็กได้ให้ความ ร่วมมือประสานการปฏิบัติงานร่วมกันกับศูนย์พัฒนา เด็กเล็กได้ โดยนำมาตราฐานการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็ก เล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นการมีส่วนร่วมของ ชุมชนในการพัฒนาการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กใน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของ สามารถ จันทา (2555 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษาในพื้นที่พิเศษเขตอำเภอศรีสวัสดิ์ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ผลการศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวมมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จันทรา ยิ้มเข็ม (2557 : 275) ที่วิจัยเรื่องแนวทางการดำเนินงาน ตามมาตรฐานการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย พบว่าสภาพ ทางการดำเนินงานตามมาตรฐานด้านการบริหารจัดการ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กภาพรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่ พึงประสงค์ของ การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนา การศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น เขตอำเภอปลาปาก จังหวัดนครพนม พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาในทุกๆด้าน

และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการดำเนินงานโดยยึดมาตรฐาน การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นแนวทางในการ ปฏิบัติ เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีคุณภาพและได้รับการ ยอมรับจากสังคม ซึ่งสอดคล้องกับAmenu lead (อ้างอิง ใน กัญญารัตน์ อุปสิทธิ์ 2553, : 67) ได้ศึกษาทัศนคติของ ชาวอินเดียนในประเทศแคนาดา เกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการจัดการศึกษา ซึ่งผลการวิจัยพบว่ การจัดการศึกษาประสบความสำเร็จในชุมชนที่มีส่วนร่วม ในการพัฒนาหลักสูตรการจัดการศึกษาที่สามารถ ตอบสนองความต้องการของชุมชนและสอดคล้องกับ วัฒนธรรมของชุมชนนั้น เพื่อประชาชนมีส่วนร่วมอย่าง เข้มแข็งการจัดการศึกษาจะประสบผลสำเร็จสอดคล้องกับ กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (2553 : 1 - 2) ที่ กล่าวว่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นได้มีแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานการ ดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้มี การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีระบบมีมาตรฐาน และมี คุณภาพตามหลักวิชาการซึ่งสอดคล้องกับจุฑามาศ อาลัย สุข (2553 : 120 - 124) ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานการ จัดการศึกษาเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัด องค์กรบริหารส่วนตำบล เขตอำเภอหนองเสือ จังหวัด ปทุมธานี พบว่า การดำเนินงานการจัดการศึกษาเด็ก ปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วน ตำบล เขตอำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการบริหารจัดการ 2) ด้านบุคลากร 3) ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย 4) ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร 5) ด้านการมีส่วนร่วมและการ สนับสนุนทุกภาคส่วน และ 6) ด้านส่งเสริมเครือข่ายการ พัฒนาเด็กปฐมวัย โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. การศึกษาความต้องการจำเป็นของ การมี ส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการศึกษาของศูนย์พัฒนา เด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตอำเภอ ปลาปาก จังหวัดนครพนม โดยภาพรวม มีค่าดัชนีของ ความต้องการจำเป็นเฉลี่ยเท่ากับ $(PNI_{Modified} = 0.218)$ พบว่า ด้านที่มีความต้องการจำเป็นลำดับแรก คือ ด้าน ส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย มีค่าสูงที่สุด โดย ด้าน ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านบุคลากร ด้าน การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านอาคารสถานที่

สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ลองลงมาตามลำดับ ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย เป็นด้านที่มีความต้องการจำเป็นของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตอำเภอปลาปาก จังหวัดนครพนม สูงเป็นอันดับหนึ่งโดยมีค่าความต้องการจำเป็นเท่ากับ (PNI Modified = 0.308) เนื่องจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตอำเภอปลาปาก จังหวัดนครพนม ให้ความสำคัญกับการเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการสร้างเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ค่อนข้างน้อย ทำให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้รับการจัดสรรงบประมาณในการสนับสนุนการบริหารและการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ยังไม่เพียงพอ ความต้องการและครอบคลุมทุกภารกิจ ดังนั้นผู้อำนวยการและหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแล และคณะกรรมการ จึงมีความต้องการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับชุมชนได้มีการสนับสนุนการสร้างเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างจริงจัง อันจะนำไปสู่การมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้นและสอดคล้องกับงานวิจัยของ มลิวรรณ ภิรมย์รักษ์ (2561:214) ที่วิจัยเรื่องการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดมหาสารคาม พบว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรเพิ่มบทบาทการมีส่วนร่วมของชุมชนและจัดให้มีเครือข่ายกับชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาภกฤต สุทธิปากสกุล (2560 :100) ที่วิจัยเรื่องการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จทุกแห่งควรมีการส่งเสริมเครือข่ายในการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและควรจัดให้มีการส่งเสริมเครือข่ายเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และนำผลไปปรับใช้ในการบริหารงานให้ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

การศึกษา เรื่อง สภาพ และความต้องการจำเป็นการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตอำเภอปลาปาก จังหวัดนครพนม

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการศึกษาไปใช้

1. ผลจากการศึกษา พบว่า ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรเปิดโอกาส และส่งเสริมให้ชุมชน ผู้มีส่วนร่วมต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในรูปแบบของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อจะได้ส่งเสริมสนับสนุนงานบริการต่าง ๆ เช่น การจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับกีฬา ประเพณี การหางบประมาณ ช่วยเหลือสนับสนุนด้านการประชาสัมพันธ์งานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ชุมชนโดยรอบได้รับทราบอย่างทั่วถึง ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างชุมชนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เกิดประสิทธิภาพในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

2. ผลจากการศึกษาพบว่าด้านที่มีความสำคัญของความต้องการจำเป็นลำดับแรก คือ ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ดังนั้น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีการพัฒนาส่งเสริมการสร้างความร่วมมือหรือประสานงานจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเข้ามาสร้างเสริมการพัฒนาการให้กับเด็กเล็กและควรมีการจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ เพื่อให้ผู้ปกครองของเด็กได้ทราบอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ผู้ปกครองและชุมชนได้รู้ข่าวสารรวมถึงควรมีการจัดการส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรให้เป็นไปตามมาตรฐานเดียวกันกับที่ทางศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกำหนดเอาไว้

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อ การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตอำเภอปลาปาก จังหวัดนครพนม

2. ควรศึกษาและเปรียบเทียบผลการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

เอกสารอ้างอิง

- กัญญารัตน์ อุบลสิทธิ์. (2553). การมีส่วนร่วมของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดสกลนคร. (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร)
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2563). การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสำหรับสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- _____. (2563). แผนพัฒนาการศึกษาท้องถิ่น (พ.ศ.2561-2565). กลุ่มงานยุทธศาสตร์การพัฒนากิจการศึกษท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.
- จันทร์หา ยิ้มเข้ม. (2557). แนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม)
- จุฑามาศ พันสวรรค. (2562). การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครเชียงใหม่. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่)
- ประเสริฐ บุญมี. (2554). ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอ ชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์. (การค้นคว้าอิสระ รม.: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์)
- ภพกฤต สุทธิบาทสกุล. (2560). การพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด. (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม).
- มลิวรรณ์ ภิรมย์รักษ์. (2561). การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดมหาสารคาม. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม).
- วุฒิชัย แก่นโมก. (2553). ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลใน จังหวัดมหาสารคาม. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์)
- สามารถ จันทร์หา. (2555). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในพื้นที่พิเศษเขตอำเภอศรีสวัสดิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี)
- สุมาลี ศรีพุทธรินทร์. (2554). *หลักการ ทฤษฎีและกระบวนการบริหารการศึกษา* พิมพ์ครั้งที่ 1.ขอนแก่น : หจก.โรงพิมพ์คลังนานาวิทยา.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). **Determining Sample Size for Research Activities Educational and Psychological Measurement**, 30(3), pp. 608-609.